

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 11. januarja 2001 ❁ Leto XI, št. 1

Med odlikovanimi tudi Slovenci

18. december so Združeni narodi – Ensz – razglasili za den manjšin. Na te den se prejkdajo na Vogrskem *Priznanje za manjšine* tistim lidam, steri so dosta naredli za svojo lüstvo, za svojo narodnost. Vsakšo leto samo 6 lidi ali organizacij leko dobi tau priznanje. Trdje manjšinci z Vogrskoga pa trdje Madžari, steri živejo zvüna rosaga.

18. decembra je v Budimpešti, v vogrskom parlamentu, predsednik madžarske vlade Viktor Orbán dau prejk priznanje za manjšine. Na svečanost so prišli Ferenc Mádli, predsednik Madžarske, Ibolya Dávid, ministrica za pravosodje, pa dr. József Torgyán, minister za kmetijstvo, tö.

Kak je Viktor Orbán pravo, vogrska vlada ma težko delo. Mora zidati takšen rosag, kama leko pridejo Madžari, steri živejo zvüna rosaga tak, kak če bi domau prišli. Vej pa človek k svojoj materi domau ojdi, nej pa na gledanja. Dapa te rosag morajo za svoj daum čütiti tisti tö, steri v njem živejo pa so nej Vaugri, kak smo Slovenci ali Nemci, Hrvati, Srbi ali Grki na Vogrskom.

Letos so dobili tau priznanje dva Madžara pa ena zamej-

Porabski Slovenci v Parlamentu. Na sredini odlikovanki Irena Pavlič in Irena Barber

ska madžarska organizacija.

Károly Lénár je vogrski pop na Slovaškom. 1952. leta je daubo 17 lejt vauze, 12 lejt je sejdo. Svojo dššnopastirsko delo je samo 1970. leta leko znauva začno, do tistoga si je s težkim fizičnim delom slžujo krü. Dosta dela za tau, ka naj bi Vaugri v Slovakiji leko meli svojoga vogrskoga pššpekpa pa pššpekijo.

Z **Erdelskoga** je priznanje daubo **dr. Pál Szilágyi, profesor matematike,** steri je včijo na univerzi v Kolozsvári, zdaj je pa že v

penziji. Je člen več madžarski, romunski pa mednarodni znanstveni organizacij. Dosta je delo za tau, da bi se vogrski mladi v Rumajnskom leko na univerzi vogrski tö včili.

Kak organizacija je tau priznanje dobilo eno **dršstvo iz Vojvodine** (Aracs Társadalmi Szervezet a Müvelt Faluért), stero dela za tau, naj se tisti Madžari, steri raztraušeno živejo po Bački pa Banati, tö ne zgibijo.

Med manjšinami na Vogrskom je bila odlikovana **Nemica dr. Katalin Wild,** stera vči na univerzi v Peči.

Med drugimi se Nemci na Madžarskom leko njej zavali, da se leko svojo materino rejč včijo na univerzitetnom nivoji. Je napisala več knjig (nemški dialekti in etnologija Nemcov na Vogrskom).

Na Vogrskom je edna ves, v steroj živejo tisti Grki, steri so 1949. leta mogli vuji s svoje domovine pa so si nauvi daum najšli na Vogrskom. **Ves Beloianisz** so zozidali 1950. leta, v njej živejo Grki, steri so prišli iz 263 krajev Grčije. Majo svojo grškokatoliško cerkev pa šaulo tö. Ves je letos bila

50 lejt stara, za tau obletnico je veška skupnost dobi la priznanje za manjšine.

Zdaj prvini, od gdaj se deli tau priznanje, smo med odlikovanimi bili mi, Slovenci tö.

Razdeljeno sta dobili priznanje **Irena Barber** pa **Irena Pavlič.** Obadvej že dugo lejt delate za tau, ka bi se Slovenci na Vogrskom ohranili. Irena Pavlič kak leranca v šauli (Števanovci, Verica, Monošter), potistim pa kak referentka Demokratične zveze južnih Slovanov pa sekretarka Slovenske zveze. Že 10 lejt organizira delo slovenskoga dršstva v Budimpešti tö. Irena Barber je organizirala delo kulturni skupin (Gornji Senik, Dolnji Senik, Sakalovci) koť občinska funkcionarka v tisti lejtaj, gda eške nej bilau Slovenske zveze. V zadnji lejtaj je napisala dvej knjige, najbole go pa leko poznate z njenoga pisanja v naši novinaj.

Predlog (javaslat) za odlikovanje je dala Državna slovenska samouprava, ga je pa podpirala tudi Slovenska zveza.

Bejdvej Ireni gratulejramo pa jima želejmo dosta zdravdja.

M.Sukič

Za manjšine

18. december je na Vogrskom den manjšin. Zatau se je na te den večele odlikovanj (kitüntetés) podelilo v rosagi med manjšinami. Skupščina Železne županije (Vas Megye Közigyűlése) je manjšine svetila 15. decembra v Somboteli.

Predsednik skupščine, Péter Markó, je štiri odlikovnj podeliu med Hrvati, Nemci, Romi pa Slovenci. Manjšinske organizacije so dobile možnost, ka leko predlagajo človeka iz svoje manjšine, steri si je s svojim delom na narodnostnem področji najbola zaslužo priznanje „Za manjšine“. Etak je leko prejkvzeu priznanje tudi porabski Slovenec, g. **Martin Ropoš**, župan gorenjoseničke samouprave, predsednik Državne slovenske samouprave. Kak sam zvejdla od njega, tau priznanje (če rejsan nikše pejnaze vcüj ne odijo) on trno ceni, ka je prvo, štero je zatok daubo, ka že duga lejta dela za Slovence na Vogrskom.

• *Kakšen občutek maš par minutov po tistim, ka so ti podelili priznanje?*

»V prvi trenutkaj človek eške ranče ne vej tak cejniti, depa gvüšno, ka dosta pomejni. Tak mislim, ka je tau priznanje nej samo zame. Brodim, ka so malo ovrednotili tisto delo, stero naša manjšina, naše organizacije opravljajo. Ge na tom delam že približno od 1970. leta naprej. Rejsan je tau zdaj prvičkrat, ka sam daubo priznanje kak manjšinec. Veseleli sam zatoga volo pa bi se rad zahvalo v prvi vrsti vsejm tistim organizacijam, štere so te predlog (java-slat) dale, so mislile name. Tau mi več pomejni, liki konkretno priznanje. Tej lidge, gde žive človek pa s šterimi vsaki den vküper dela že duga-duga lejta, so poštenj dali mojom deli tak, ka so name mislili. Če bi uni nej tak brodili, bi te predlog nej dali skupščini županije, bi tau priznanje ge gnes nej daubo.«

• *Leko bi nam tapravo ti-ste glavne stvari svojoga dela, stere so tøj pred nami gorapršteli, s tejn potrdili, ka si si zaslužo tau priznanje?*

Odlikovanec Martin Ropoš

»Gda sam končo srednjio šaulo, sam prišo nazaj v svojo rojstno ves, na Gorenji Senik, pa od tistoga časa živem tam. V več mestaj sam biu v službi. Na začetki sam biu voditeu mladinskoga kluba v vesi. Trüdo sam se v tistom časi za mladino, prejk mladine za slovenski gezik. Na tejm sam biu te tō, gda sam prišo delat na občino. Od l. 1990 sam župan v svojoj vesi. Meli smo vküper

V programi ob podelitvi je gorastaupo ženski kvartet iz Monoštra, stere je na harmoniki sprevaljo Laci Korpič

manjšinsko pa lokalno samoupravo, biu sam tudi predsednik. Gda so volili Državno slovensko samoupravo, sam grato predsednik. Mislim, ka so nej funkcije glavne, menim, stokoli

gdekoli dela, pri kakšnojkolij organizaciji, leko dosta napravi. Največ pa, ka se tiče maternoga gezika, doma v svojoj držini.»

• *Tau smo tu leko čüli, ka je več manjšinski samouprav ranč s tvojo pomočjav nastalo. Na veliko pomauč si bijo tak osebnokak prejk Državne slovenske samouprave pri tejm, ka porabski Slovenci mamoo svoj radio.*

»Pri radiom eške dosta mamodelati. Zdj, gda se je tau dejta narodilo, se moramo trüdit, ka „živo“ ostane, naj se eške več časa leko čuje kak kedensko 8 vör, naj se vse bola daleč čuje pa – mogauča bi s tem mogo začniti – naj delavci radia gvüšno leko delajo. Tau je zdaj ena najveksa naloga za mene tō. Te bi veseli biu, če bi že leko vido, ka vsi tisti, steri delajo pri radioni, mirno leko delajo. Ge tak mislim, ka nas pri tem država, rosag rejsan mora podpirati. Že sam si v kakšni slabi trenutkaj kaj slaboga tu mislo. Tau se pravi, če je tau rejsan vrejdnok, ka sam predsednik Državne slovenske samouprave itd. pa dun ne morem telko dosegniti pri vogrskoj državi, ka bi podpirala naš radio.

Za nas, Slovence je trenutno najbola pomembno – zvün toga, ka mamoo probleme s šaulami tō – financiranje radia.»

Iskreno čestitamo in hvala za pogovor. **K. Fodor**

Pavlov den - Den Slovencev na Madžarskem

Pred 55. lejtami, 2. januara 1946, je v Somboteli mrau **dr. Avgust Pavel**. Njegovo ime nosi kulturni dom in pevski zbor na Gorenjom Siniki pa muzej v Monoštri. Po njem se imenuje Slovensko društvo v Somboteli, štero je bilau ustanovljeno leta 1999. Predsedstvo Zveze Slovencev na Madžarskem in Državne slovenske samouprave sta na svoji skupni seji 22. decembra 2000 izbrala za **Dan Slovencev na Madžarskem rojstni den Avgusta Pavla - 28. avgust**.

Avgust Pavel se je naraudo na Cankovi (gnes Slovenija) pred 115 lejtami. V gimnazijo je odo v Monoštri pa v Somboteli, na univerzo pa v Pešti. Po tistom je včiu v Somboteli pa je biu direktor Muzeja Savaria. Piso je v madžarskom jeziki o Slovencej v Sloveniji pa na Madžarskom. Ništerne reči pa je dojspiso v svojoj maternoj rejči.

Avgust Pavel je odo v naši vesnicaj tō. Dojspiso, kak so naši lidgé živeli, pa kak so gučali. V Slovenskoj vesi pa v Števanovci je zapisoo recept gibanice, žeti palantj, živve cvrtine, šmarlina, tépk. Mlajši so ma pesmice povödali (šilo, bodilo..., Naš maček...).

8. februara svetimo den slovenske kulture, Prešernov den mi Slovenci na Madžarskom tō. Tau je svetek

vsikšoga Slovence nej samo v Sloveniji, liki po cejlom svejti, gde živijo Slovenci. Pavlov den, den Slovencev na Madžarskem, mo svetili samo mi, tisti Slovenci, šteri živimo na Madžarskom. Kauli 28. avgustuša bi vsikšoo leto organizirali **državno (ali svetovno) srečanje porabski Slovencev**. Za en den ali dva bi vküper prišli Slovenci iz Budimpešte, Mosonmagyaróvára, Sombotela in s cejle Madžarske v Monošter. Skupaj bi organizirali program, v šterom bi se nutpokazali, ka

smo nej pozabli svojo materno rejč, svojo slovensko kulturo.

Kauli 28. avgustuša bi slovenske samouprave in slovenska društva v porabski vesnicaj, šaulaj, v Budimpešti, v Mosonmagyaróvári

in Somboteli leko organizirali srečanja in slovenske kulturne programe. Spomnili bi se svoje zgodovine, svoji starcov, svoji šeg in návad, štere čuvamo na tihinskom tō. **Slovenci smo leko Slovenci gde koli na svejti!** Najbole s tem, če gučimo svojo rejč. Depa tisti tō, šteri več samo štejo novine Porabje, gledajo Slovenske utrinke na televiziji, poslušajo Radio Monošter, slovenski program na Radioni Kossuth (ob pondeljkih zvečer od 21.30 do 22.00), stare slovenske pesmi spejvajo ali zvečer na postali slovenski molijo. Gestejo takši tō, šteri so dosta trpeli zatoga volo, ka so bili Slovenci. Nej čüda, ka so „pozabli“ slovenski, liki v düši so eške itak Slovenci. -mkm-

Papiri pripovedajo

Parauven pop

5. januara 1870. leta so farnice iz vesi Markovci in Čepinci pisno pisali sombotelskomi púšpeki (Imreni Szabóni), v šterom so se taužili, ka gospaud plebanoš *Peter Kodela neškejo mešo držati*. Te dveje vesi so cú fari na Gorenjom Siniki slišali tistoga ipa. V Čepinci so meli cerkev, v štero so ojdli iz Markovec tó. Plebanoš pa so nej meli. Gospaud Kodela so bili dužni v čöpenskoj cerkvi vsikšo tretjo nedelo, na drugi den vsikšoga dvojnoga svetka, mešo pa predgo držati.

«Pokojni gospaud plebanoš *Jožef Košič* so stari gospaud bili, liki so nikdar nej tanjali te meše. *Te mladi gospaud* so pa komaj doj s sebe strausli šaulin pra. V ednom leti po 16 nedelaj so nej mešo držali, pa nej predgali v Čepinci. Gospaud Kodela bi radi, ka bi vsikšo nedelo, gda mešo majo v Čepinci, *šenki dobili obed* uni pa škonik, pa cemešter. Če pa oböda ne dobijo, aj njim peneze damo mesto oböda.

Istna, ka štiri nedele so meli pri nas mešo gospaud Kodela, depa tau samo zatau, ka na Gorenjom Siniki so nej mogli mešúvati. Tam so cerkev obnavlali tistoga ipa.

Tau je tó istna, ka bi nej na nikoj prišli, če bi gospaudi obed dali, depa gospaud bi najraj peneze meli mesto oböda. Gda pa obed napravimo, te gspaudi plebanoši, škoniki pa cemeštri ne dojte tisto, ka na sto dejemo. *Ka ne morejo zesti, tisto dajo vkúšpaktivati, pa domau odnesejo*. Gda so eške kaplan bili, so uni tó čemrni bili na takšne lidi. Zdaj pa, gda so plebanoš, pa ranč tak delajo.

Gospaud plebanoš majo telko penez, ka iz tistoga lepau leko živejo. Dúhovnik naj bo božji služabnik, naj se ne tere za bogastvo na tom svetji. Če ma je zmetno v gorenjesinčarskoj fari služiti, naj odide, najdemo mi sebi drugoga dúhovnoga pastira.

Gorenji Sinik je itak preveč daleč od nas, težko je nam ta ojtji k meši. Naši mlajši butasto gorzrastejo, ka v vesi nemamo šaule. *Gorenji Sinik je dveje vöri daleč pejski od nas, tak daleč mlajši ne morejo v šaulo ojtji.* - so pisali farnice púšpeki. (140 mlajšov nej ojdlo v šaulo.)

Monoštrski öšpöröš (dekan) je pogledno ka je zapisano v vizitaciji (gda so púšpecke fermali, so vsikder vkúšpivali ka vse geste v cerkvi, v farovi, pa ka vse odi plebanoši, cemeštri pa škoniki od farnikov). Tam je tak bilau zapisano, ka plebanoš vsikšo paut ne dobi obed. 70-80 lejt stari lidge v vesi so tó tak ponili. Dekan je napiso púšpeki, ka so gspaud Peter Kodela 1869-oga leta 1000 forintov dali za tau, ka bi gorenjesinčarsko cerkev od znautra gorokinčali. Te peneze je lústvo 1868. in 1869. leta vkúpaldo, tau pomeni, ka lústvo ma zavüpa. (Gospaud Kodela so 1870. leta 400 forintov prosili od púšpeka, ka bi cúdali tisti 800 forintom, štere je cerkev emo- za nauvi oltar v cerkvi na Gorenjom Siniki.)

Gospaud púšpek so 6. marca dali odgovor öšpöröši: *«Plebanoš je dužen mešo držati, ne smeš sam tak tánjati mešo. Obed more dobiti na Marijine svetke tó. Opatinik pa ga trbej, ka naše delo je tau, ka skrbimo za zveličanje düš. Niške aj ne guči od dúhovnikov, ka samo hasek gledajo. Rad bi biu, če bi gspaud plebanoš nej proso obed, ge bi ma raj nika dau za tau.»*

Gospaud öšpöröš so se zgúčali z lústvom in mladi plebanošom. *«Na Marijine svetke in na ništerne drúge svetke, gda so meše v Čepinci, farani dajo obed plebanoši. Plebanoši tau dojde, neške več peneze dobiti mesto oböda. Vsikšo tretjo nedelo redno mešúje v Čepinci. Za tau ne prosí nej oböda nej peneze.»*

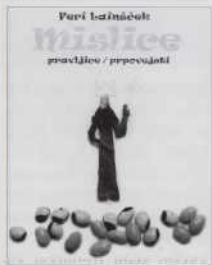
Plebanoš Peter Kodela pa lústvo se je vözmirilo. Duga lejta so eške služili na Gorenjom Siniki, tam so pokopani tó.

Marija Kozar

Pravljice/prpovejsti Ferija Lainščka

Mislice

»Zadnji biser, ki je še ostal v vreči, mi je pred smrtjo poklonila mati, ki ji je bilo prav tako ime Tereza. Nosim ga v skritem žepu in zmeraj, ko se znajdem v temi, mi svetlu... *Slednji biser, šteri je ešče osto v zakli, mi je pred smrtjo dala moja mati, šteri je bilou tüdi ime Treza. V skritoj žepki ga nosim in vsikdar, gda se najdem v kmici, mi svetlu...* je zaključek pravljice *Terezini biseri* v knjigi Mislice Ferija Lainščka, ki jih je založilo in izdalo Podjetje za promocijo kulture Franc-Franc v Murski Soboti v sodelovanju z Zvezko Slovencev na Madžarskem

V knjigi je deset pravljic: *Zalika in Gusti/Zalika pa Gusti, Zlati kraljevič/Zlati kraljič, Ignacija in njen angel, Ignacija pa njeni angel, Pastirska piščalka/Pastarska fučka, Lepa Angelika/Lepa Angelika, Terezini biseri/Terezini biseri, Golobarjeva hü/Goloubarja čer, Jeričini čedi/Jeričini čudeži, Kovačeva hvaležnost/Kovačeva faležnost in Razbojnikova usoda/Usoda razbojnika*. Pravljice so natisnjene dvojezično: v knjižnem jeziku in prevodu v narčeje. Namenoma sem napisal v prevodu, ker pri nekoliko pozornem branju zaznamo, da so pravljice napisane v knjižnem jeziku in prestavljene v narčeje in ne obratno. Sicer pa bodo o Mislicah z literarnozgodovinskega in še kakšnega izhodišča sodili strokovnjaki. Mene, povprečnega bralca, kamor se uvrščam, so pravljice tako pritegnile, da sem vseh deset prebral v eni sapi, kar bi prebral pričakovano pesniško zbirko priljubljenega avtorja. Mislice se, po moji oceni, z vsebino in spretnostjo pisanja ne razlikujejo od pravljic znanih ali zelo znanih avtorjev. Pravljice se dogajajo ali v Porabju ali v Premurju, zato so privlačne za

bralce iz tega okolja, iz ostalih predelov pa za tiste, ki jih priteguje svet med Rabo in Muro. Feri Lainšček v uvodu: »V tej knjigi ti, cenjeni bralce, ponujam deset pravljic, ki ne skrivajo svoje öčaranosti z izročilno ljudske pravljice. Za tak navdih se moram zahvaliti pripovedovalcem iz zgodnjega otroštva, ki so me s svojo živo govoricu popeljali v mnoga pravljina kraljestva in mi pokazali svetove, ki jih marsikateri öči žal ne morejo videti. Vzigalce, ki sem jih uporabil pri pripravi ilustracij, zato še zmeraj dišijo po tobaku iz öčetočevega žepa in kažejo, kaj vse sva znala pričarati iz njih. S fižolom, ki ga je ob pripovedovanju prebrala mama pa se vsako jesen znova obnovi najina skrivna pisava.«

Avtor tudi poudarja, da je dolejši pogosto prislusnil sporečilo iz preteklosti in se skušal poučiti z modrostjo prednikov in »ob snovanju me je tokrat še posebej vznemirila tista pravljinačarska gorica, ki omogoča silovito stilizacijo resničnosti, s tem pa tudi zgoščenost karakterjev in dogajanja.« In zakaj *mislice*? »Zaradi posebnega ustvarjalnega postopka, ki mi je omogočal različne sestope v neskončne plasti pravljinačarskega izročila,« odgovarja Feri Lainšček.

Za zaključek še odlomki za poukušino, *Zalika in Gusti*: »Ničesar drugega si ne želim kotle ta ravninski veter v laseh in Gustijevo roko, ki me varno vodi po še tako zaraščenih po-

teh,« mu je dopovedovala Zalika. A le kraljevičeva beseda je bila seveda tista, ki jo je bilo v deželi treba spoštovati. Zaliko, so služabniki odvedli v položeno kraljevo kočijo, Gustu pa je ostal sam na prašni poti... *Zlati kraljevič*: »Le kdo bi si mislil, da si bo gizdavi črni ogrski kraljevič kdaj izbral za nevesto povsem navadno dekle iz slovenske dežele?« so mu pravili nejevoljni. »Kaj takega se pač še ni nikdar zgodilo in zagotovo ne pomeni dobrega?« so bili zakrbljeni. *Terezini biseri*: »Na brejg pod mlino so me ob večeraj ojdle pralje. Med njim je bilja tüdi Treja, štero je Marko včasí v pamet zavro. Bila je mila kak mlade tulpike cvet pa slouka kak čapla. Njene plave öči so se svejtile kak čisto nebo nad ravnico, njene čobe pa so vsikdar bile pune meje. Že od daleč se je na njej vidlo, kak se veseli vsakšoga dneva, če gli je že dugo živila sama in mogla skrbeti za sebe. Z Markom sta se najprej srečavala pri vodei in se malo pogučavala. Pa tou njima neje bilou zadosta, pa sta se začela ob večeraj nasrkivma srečavati.«

Naprej in do konca, od prve do zadnje pravljice pa boste morali prebrati sami in s tem za nekaj prijetnih trenutkov vstopiti v svet drugačnega, vznemirljivo zapletenega in prepletenega. Dobrota je poplačana z dobrim, zlo z zlom – kako zelo drugače kot v vsakdnevni svetu. Zato drži, da zavljenjem ni pravljica. eR

Dan manjšin v Szekszárdi

Istina, ka smo že za nami njali preteklo stoletje pa s tejm vred lanjsko leto, depa spominati se nam je potrebno na takšne dneve, šteri so za nas pomembni bili.

Znano je, ka je že več kak pet lejt vsakšo leto 18. december dan manjšin. Na Vogrskom je vlada te den v varaši Szekszárd držala, kama smo Slovenci tü pozvani bili. Prireditve je bila 16. decembra. Od nas je Szekszárd daleč, tak 280 km. Depa gda smo ta prišli, se nam je tak vidlo, ka smo doma. Iz rosaga je vsakša manjšina poslana na te svetek svojo delegacijo, etak smo pa bili „med seboj“. V naši delegaciji sva bila Martin Ropoš, predsednik Državne slovenske samouprave, in ge. Čakali so ešče Ireno Pavlič, stera je nej mogla priiti.

Pri nas se trenutno manjšinske zadeve držijo pod pravosodno ministrstvo, zato je pa pozdrav, govor držila ministrca dr. Ibolja Dávid. S toplimi rečami, z velkov odgovornostjo je gučala od toga svetka. Povedla je, ka smo prej vsakši poseba, depa vsi vküper odgovorni, da bi se poštuvali, se razmeli pa eden drugomu živüvali.

Geslo tomi svetki je bilo: Pravica je samo edna, v kakšomkoli jeziki je. Po pozdravnem govori se je začno kulturni program, gde so nastopile različne manjšinske skupine. I. B.

OD SLOVENIJE...

Kdaj novi potni listi?

Čprav je slovensko notranje ministrstvo sprva načrtovalo, da bi že v začetku letošnjega januarja začeli izdajati nove potne listine, začetek izdaje novih listin še ni zakonsko določen. Veljavnost obstoječih se sicer izteče 5. avgusta 2002. Zaradi obsežnosti projekta in zahtevnosti postopkov izdelave, ki terjajo uporabo novih materialov in tehnologij, ter želje po čim večji kakovosti so se na omenjenem ministrstvu odločili, da bodo nove potne listine začeli izdajati pozneje.

Izvidi testa BSE že v 24 urah

V Sloveniji je s 1. januarjem pri zakolu uvedeno obvezno testiranje goveda v starosti nad 30 mesecev na morebitno prisotnost boleznii BSE. Vlada se je zato na zadnji seji pred novim letom odločila po hitrem postopku zagotoviti potrebno opremo za laboratorije. Naložba v nakup dveh linij opreme za masovno diagnostiko BSE je vredna 163 milijonov tolarjev.

Veljati je začel tržni red za mleko

Z novim letom je začela veljati uredba o ureditvi trga za mlekom in mlečnimi izdelki, ki jo je slovenska vlada sprejela konec novembra. Glavna značilnost tržnega reda za področje mleka in mlečnih izdelkov je, da država ne določa več odkupne cene mleka, temveč se morajo o njej reči pogajati neposredno z mlekarnami. Čas za to imajo samo še ta mesec, saj mlekarnarje v januarju prevzeto mleko plačujejo februarja.

Slovensko društvo v Budimpešti je 9. decembra imelo zadnje srečanje preteklega leta. Na tem srečanju smo praznovali rojstvo največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. 200. obletnica je bila 2. decembra. Na praznovanju smo predstavili izbor Prešernovih pesmi, odprli razstavo fotografskega umetnika Franca Hohsčtatterja iz Murske Sobote. V kulturnem programu pa je nastopil moški pevski zbor Maj iz Kranja, pevka ljudskih pesmi Vida Frajham, recitirala sta Ana in Jurij Stritih.

Dvojezično Prešernovo zbirko nam je predstavil urednik knjige Jože Ternar iz Murske Sobote. Ta izbor Prešernovih pesmi je bil izdan že leta 1975, takrat sta ga izdali Pomurska založba in založba Európa v madžarskem jeziku. Preteklo leto pa se je Pomurska založba odločila, da ob 150. obletnici Prešernove smrti in 200. obletnici njegovega rojstva znova izda te pesmi, in to dvojezično. Pesmi za zbirko je izbral Josip Vidmar in to 51 najlepših, najbolj značilnih pesmi, kot so Slovo od mladosti, Sonetni venec, Krst pri Savici, Zdravljica itd. Razstavo je odprl predsednik Društva upokojencev Murska Sobota Jože Vild. Z zelo lepimi besedami nam je govoril o slikah g. Hohsčtatterja, ki nas

Prešeren nas povezuje

peljejo v ljubljani rojstni kraj, z jesenskimi gozdovi, njivami, zelenimi travniki, stare kmečke hiše na slikah pa nas spominjajo na preteklost.

ker se jim zdi, da Slovenci v zamejstvu veliko bolj cenijo ljudsko pesem kot tisti doma. Zbor ima že stike s Slovenci v Avstriji, rad bi navezal stike s

Stane Repovš, ki je povedal, da jih je zelo razveselilo naše vabilo in tudi to, da so bili vabljani na Prešernovo proslavo iz mesta Kranja, kjer je France Prešeren več let živel. Imajo pa željo priti tudi v Porabje in navezati stike s kakšno tamkajšnje skupino.

Zbor je v kulturnem programu razen Prešernovih pesmi zapel zelo lepe narodne pesmi, cel šopek smo jih slišali tako s Koroške, Štajerske, kako tudi iz Prekmurja. Vida Frajham pa nam je zapela tudi porabske Jaz bom edne citre kupo... Čudovito so peli, s svojim lepim nastopom oplešali naše praznovanje. To človek čuti samo takrat, če je navzoč. Vsi ki smo se udeležili tega večera, ga ne bomo pozabili.

Med gosti smo lahko pozdravili veleposlanca R Slovenije go. Ido Močivnik, pooblaščenega ministra g. Mitjo Močnika in druge sodelavce veleposlaništva ter predstavnike slovenskih podjetij v Budimpešti, slikarja g. Bransbergerja, ki ima stalno razstavo pri nas. Programu je sledil prijateljski večer, tu in tam skupno petje, nekateri so pa še zaplesali. Naši ljudje so rekli, da tako dobro še nikoli ni bilo! Naslednji dan smo si z gosti iz Kranja ogledali znamenitosti Budimpešte.

Irena Pavlič

Veseli gostje in domačini v Slovenskem društvu v Budimpešti.

Praznovanje se je začelo s Prešernovo Zdravljico, ki jo je zapel moški pevski zbor Maj iz Kranja. Zbor je nastal leta 1994. Uradno je prvič nastopil leta 1997, od takrat zbor redno dela, ima poletne in zimske koncerte v domačem kraju, nastopa pa tudi v drugih krajih širom po Sloveniji. Gojijo predvsem slovensko ljudsko pesem. Za popestritev imajo vsa instrumentálna trio. Poje pa z njimi tudi pevka ljudskih pesmi Vida Frajham in igra na škap bas. Vedno so si želeli sodelovanje z rojaki za mejo,

Slovenci v Italiji. Šteje 16 članov. Voda ga Janez Čadež. Vsi člani so ljubitelji petja in glasbe in njihovo skupno geslo je: Pojmo za lep akord in dober glas, da slišali nas bodo v deveto vas, glasba je opoj za dušo in telo in vedno nam v veselje bo. Njihov program pa obsega seveda tudi umetna dela domačin in tujih avtorjev, najraje pa zapojejo slovenske ljubzenske, domoljubne, podoknične itd.

Pevci so doma iz Kranja in okolice. Predsednik zbora je

Žalski upokojenci že drugič v Monoštru

Slovenci so znani kot častilci, poleg vinskega boga Bacchusa, tudi vinskega patrona sv. Martina. Ker je ta svetnik doma ravno iz Madžarske, so se že lani žalski upokojenci odločili, da za njegov praznik obiščejo njegovo domovino. Ker bi samo obisk Madžarske bil bolj ali manj nezanimiv, so se odločili za obisk Monoštra, središča porabskih Slovencev. Navezali so stike z njimi in neumorna slovenska aktivistka ga. Marijana Sukič je storila prav vse, da so taki obiski čim popolnejši. Po lanskoletnem zelo uspešnem obisku so se tudi letos odločili za ponovnega. Tudi tokrat jih je sprejela g. M. Sukič. Ogledali so si cistercijsko cerkev, kulturni dom ter muzej ter tako dodobra spoznali nekdanje življenje porabskih Slovencev, ko so živeli še v

tedanji skupni Avstroogrski. Dobro so spoznali prizadevanje naših ljudi, da so se obdržali kot narodna skupnost. Po ogledu je sledilo kosilo v

Slovenskem domu, v hotelu Lipa, kjer so postregli s pravo »Martinovo pojedino«. Obiskovalci so s seboj pripeljali tudi harmonikaša, zato je po bo-

gatem kosilu sledila prava slovenska veselica, tako da so na koncu bili gostitelji že zaskrbljeni, ker so zvečer pričakovali že nov obisk.

Povejmo pa še to, da so obiskovalci na zelenici pred hotelom Lipa nabrali kar štiri lepe dedke in pravega gobana jurčka, kar se ne dogaja vsak dan in povsod.

Vodja izleta g. I. Jurhar pa je v razgovoru za slovenski radio Monošter predstavil Žalec in Savinjsko dolino kakor tudi delovanje Društva upokojencev ter povabil k sodelovanju tudi upokojence porabske Slovenice, ki so se nedavno tudi organizacijsko povezali. Savinjski upokojenci z veseljem pričakujejo sodelovanje in pobratenje s porabskimi.

Ivan Jurhar

Razigrani gostje v hotelu Lipa

V Števanovci smo goščice lüpali

Lani novembra, gda je Društvo upokojencev melo občni zbor, smo leko vidli, ka društvo ma svoje sekcije po vasnicaj. Etak je leko društvo doma v vesi tu na pomoč. Ze predlani so začnile te sekcije delati v naši vasnicaj. Tej edni so pomagali doma v vesi kakše prireditve organizirati, tej drugi so si sami našli nika takšoga, ka že na gnes sploj fali po naši vasnicaj, povejmo perge čejsanje, goščice lüpanje. Zakoj je potrebno kaj etakšo delati? Tak mislim, vsi čütimo, ka zatok, ka gnesden vsebole „daleč“ pridemo eden od drugoga, vse menja je vküpdržanja. Mladina – sploj pa tej bole mladi – več nika ne vejo od toga, kakšo lejpo doživetje je kakšno delo vküper delati, ka vse se godi eden večer, ka vse leko zvejmjo, pa se bole spoznamo z našim veseljom pa problemi vred. Pa te sam ešče ranč nej gučala od našoga jezika, od lepi pesmi, stere etakšoga reda leko najbolje spoznamo pa se navčimo.

Števanovski upokojenci, steri so člani našoga društva, so tak mislili, da bi oni tu nazaj prinesli lejpo šego, pa so organizirali lüpanje. Če rejsan nej tak, kak je tau inda svejta bilau, doma pri hiši, pri petrolejki, depa vidlo se je, ka so oni tu začnili nika. V krčmej so se zbrali pa so goščice tü nej falile. Istina, ka je fudaš tü pri cajta prišo pa se ma je tau pa tisto nej vidlo. Nej ma je v glavau šlau, zakoj v krčmej delajo tau, ka bi pri hiši mogli. Pa tau ma je tü na pauti bilau, ka prej zakoj so fajnske pogače pa vsefale piti na stauli, prej je tau inda svejta nej bilau. Jožini Kosari je pa včasind dala odgovor Magdalena Bartakovič tak, ka je drugo nej mogo, igro je nam po staroj navadi. Pa se je te ranč vse tak godilo, kak gnauksvejta. Tute, klafje, zgodbe... Pištak Hegyvari je na priliko pripovejdo, ka gda je on mladi pojep bio pa so ojdli goščice lüpat, so se paščili, naj kak najbolje brž zgotovijo, ka do se te leko kartali. Etak so pa polonje goščic prejkstrgali pa pod sto zlüčali. Depa gazda je tü nej slejpi človek bio. Ka so od večera do večera nakla zlüčali, gazda so tisto vöščistili pa te eden večer edno cejlo drvenko etakši vküp strgani goščic so na sto djali pa skomandirali, ka zdaj tau morejo voolüpati.

Etakše zgodbe pa fajn vola je bila v Števanovci, ka je ešče televizija tü gorvzela. Samo se leko vüpamo, ka kleta upokojenci znauvič vküp spravijo lüpanje pa ešče več goščic pa lüdi vcaj spravijo. Tomi fudaši pa nagodijo. On samo djaboke pa krü dobi, za piti pa domanji mošt. Kak sam ga gledala, on de s tejm tü zadovolen.

I. Barber

Den starejši lüdi

Po naši vasnicaj je že več kak 10 lejt šega, da vodstvo vesi

ka je šolska jedilnica nagnauk tak bila, liki bi tam gostüvanje

eden den alduje za tau, da pozdravijo starejše, se nim zavajijo za njihve trüde pa njim omogaučijo, ka si malo sedajo, se veselijo. Na Dolenjom Seniki pa v Slovenski vesi so 3.

bilau. V Sakalauvci so tü iz Slovenije, iz Odranec bili gostje, dramska skupina je zastpiala, kak je gdasvejta šlau goščice lüpanje. Župani so mi tau tü povedli, ka

decembra, na Gorenjom Seniki pa v Sakalauvci pa 10. decembra držali te lejpi den. Vseposvedik so dali kulturni

so na gnes radi tome, ka po naši vasnicaj med starejšimi nišče nej pozableni, zapüšeni, da vasnice začnejo malo bole

program tü. Deca iz vrtcaj, iz šaulaj so pozdravili starejše, na G. Senik je iz Boreče prišo eden fudaš, steri je tak zaigro,

„mlade“ gračuvati, etak se leko vüpamo, ka se ne spraznijo.

I. Barber

... DO MADŽARSKÉ

Več kot polovica Madžarov živi v mestih

Trenutno živi v mestnem okolju 63% madžarskega prebivalstva. Mestni naziv ima 237 naselij. (Vseh naselij je 3200.) Pospešeno urbanizacijo dokazuje podatek, da je bilo l. 1989 v državi le 126 mest. Mestni rang podeljuje predsednik države, lani je ta naziv dobilo 15 krajev.

Kazenske točke od 1. januarja

Od 1. januarja 2001 pretjio voznikom na Madžarskem za prekrške - poleg običajnih kazni - tudi kazenske točke. Za manjše prekrške (prepovedano parkiranje, nepravilna hitrost itd.) voznik dobi 1 kazensko točko, za kazniva dejanja (povzročitev nesreče, vožnja pod vplivom alkohola itd.) od 4 do 7 točk. Če voznik v dveh letih nabere 12 kazenskih točk, mu za polleta odvzamejo vozniško dovoljenje. Pri zbranih 14 točkah se voznika opozori, da se s prostovoljnimi izpopolnjevanjem lahko znebi nekaj kazenskih točk. »Zbiranje točk« se vsaki dve leti začneja na novo.

SILVESTROVANJE PO SILVESTROVANJU

v hotelu Lipa y
Monoštru

27. januarja 2001.

Igral bo ansambel
BISKUP

Rezervacija:
94/383-060

PÓTSZILVESZTER

a Lipában

2001. január 27-én.

Zene: BISKUP

Helyfoglalás:
94/383-060

„Naj bi Baug dau, ka kleta pa leko zadobimo“

3. decembra l. 2000 je Rdeči križ v Slovenski vesi z velikim poštanjem svetijo starejše ljudi v svoji vesi. Starce je čakala okinčena dvorana, dva reda stolov z različnimi dobrautami, lepi kulturni program pa goslar. Kak so notastupili v kulturni dom, so ji sprejele mlade, prijazne dekline pa ženske s predsednicov Rdečoga križa. Za takšne ljudi je veseldje delati, njim kaj pripravljati, steri tau tak za veliko cenijo kak Slovenčardje.

Naj več leko zvejm od toga lejpoga dneva Rdečoga križa v vesi, sam par ljudi prosila na guč, med njimi **Vučtjinoga Majčina (Bartakovics Mát-yásné)**, predsednico organizacije.

• *Kak se pripravljate na te den?*

»Pozvanje, vabilo naredimo pa vóznosimo po vesi. Vej dja bola samo moji sausadom, drudje vse mladi znosijo vó. Vsi, steri smo vcuj, spečemo vsikšo fele testau, naj leko podvorimo naše starce, ka telko pejnaz nejmamo, ka bi tau tū tūpili. Za sendviče valaun pa piti tūpimo pa friško pripravimo.«

Mlajši iz domanjoga vrtca

• *Te mlade ženske se flajnsko obračajo, pripravljajo sendviče, vse goranosijo. Vmes vas pa furt kaj spita vajo. Takšnoga reda vas tanače prostijo?*

»Dja, te mlade so se že tak vcuj vzele, ka dja povejm vse, furt me spita vajo, kak naj kaj napravijo, če je dobro tak, kak so naprajle. Vej pa delajo one, tau gvúšno, dja bola samo zapovedam.«

• *S kakšnim programom ste pozdravili starce?*

»Takšen program smo meli, ka

smo eštja etogamau nikdar nej. Iz Varaša smo pozvali popejvat slovenstje pa vogrstje ženstje (slovenstje ljudske pevke pa zbor Antal Békeffi). Vej so pa te ženstje zveksoma tak iz naše vesi. Takšne lejpe nautte so nam popejvale, ka mi-

Monoštrske ljudske pevke

slim, ka so naši starci tū leko zadovolni. Vse ženstje smo vtjūper zvozili z avtoni, naj tau tū ne bau ceringa.«

• *Kakšen program ste meli v prejšnji lejtaj?*

takšen lejpi den naprajle.«

• *Tjelko starcov mate v vesi? Ste usakšoga pozvali, steri je v penziji?*

»Tau bi že malo dosta bilau, te bi že dja tū mogla biti med njimi, ka sam dja že tū šest lejt v penziji. Dosta nas je delalo v

»Nej, ništja tūj nej nevoščeni. Dja vsakšoga rada mam pa tak vpamet vzemam, ka name tū vsikši rad ma. Dejkoli ta dem, se s vsikšim pogučavlam. V vesi v vsikši dvor nota krčim, vse, edno, če je mladi ali stari. Obed vozim vó pa gda v vrtec pridem, mlajši so vsi kaulek mena, vsi me za babo (staro mater) zovejo.«

• *Vi penzionisti vejte dobre vole, karažni biti. Kak je goslar začno igrati, se je srteu napuno s flajnsnimi nogami. Istino, ka bola z ženskami kak z moštji.*

»Tūj moštji menje plešejo. Tak dejo, če je mi, ženstje nanje vzememo. Če je gnauk nanje vzememo, te je ne smejmo nazaj pistiti, ka bi sejdlji.«

• *Depa ka je pravica, zatok nas žensk dosta več djesta. Če bi vsi moštji plesali bi nej mogli zandoleti.*

»Če kaulek poglednemo, trifrtale nas je žensk. Letos so v vesi tū štirdje moški mrlji pa dvejt žene. Ne vejim, kak je, depa rej san je dosta več devic (vdov) kak dovcov v vesi.«

• *Prvin ste mi prajli, ka se vi tak radi doma držite taum pri potautji, ka bi vas nej mogauče bilau vkraj zagnati. Ka pa v vesi?*

• *Bajstjini Rudi bači (Don-čec Rudolf) so s svojo ženau med prvimi bili, steri so se domau napautili. Od organizatorov so se etak poslovili: „Vse je lepau pa dobro bilau, za vse se lepau zavalimo. Če mo živali, kleta pa pridemo.“ Nej sam mogla vónjasti, ka bi nej pitala, zakoj pa te deta tak rano domau?*

»Dja polagat morava titi. Mava eno kravo pa tele. Vej se pa že tak morava opravičiti, ka va je tjesnej polagala.«

• *Plesali ste kaj tū?*

»Plesati dja ne moram, ka me nauca boli. Pet lejt, ka mi je krava gorastupila, od tistogamau mam rano. Vidiš, kak mi je otečana ta nauca. Ej sva pa že obadvja 70 lejt stariva.«

• *Vej pa takšne rdeče lice mate, ka smo vam leko nevoščeni.*

»Mojo dejte, ka ti tak moram prajti, djabuka je zvúna lejpa rdeča, znautra pa leko, ka je gnila. Eštja dobro, ka tau ne vejmo.«

• *Ste prajli, ka ste zadovolni bili z današnjim programom.*

»Dja, vse se nam je vidlo, smo uživali. Naj bi Baug dau, ka kleta pa leko zadobimo. Če bi mi nodje vómenili, te bi eštja pleso tū.«

židanoj fabritji pa smo ranej leko šli v penzijo. Pozvali smo tiste, steri so prejk šestdeset lejt stari. Kaulek 120 takšni lidij pozovemo, depa vsikši ne more priti. Letos so lepau vtjūprišli, več kak lanjsko leto.«

• *Puno dvorano lidi mate. Tau pomejni, ka starci radi pridejo na vašo prireditiv, so gvúšno zadovolni z vami.*

»Dja tū tak brodim, ka se dobro čütijo. Zvójn tisti, steri so etagamau odli, so takšni tū prišli, steri so nej meli šegau. Toma smo mi trno radi, ka ji je več prišlo, kak smo brodili. Par stolov smo eštja brž vcujdjali pa je vsakši daubo mesto. Po tejm do se pa štja tak dobro čütili, ka večer nedo steli domau titi.«

• *Zakoj broдите tau?*

»Zatok, ka dobra muzika bau, mi mo pa tak splesavali, ka nemo steli tak njasti.«

• *Ka pa pravi Brdjejni Margit (Tarr Józsefné)?*

»Tak sam vesela, ka so me pozvali, vse mi na djoj dé.«

• *Zakoj je dobro takšno srečanje?*

»Zatok, ka se radi mam, ka vsikši lepau poštvla eden drúgoga. Ne moram prajti, ka bi se v tau vesi stoj kaj ovak noso.«

• *Te je v tau vesi lústvo nej nevoščeno eden drúgomi?*

Če nejgá moškov, ženske same tó znamo plesati

»V vesi? Tau bi se nej zamejnila vejn z Berlinom nej. Če dem v Pešt, kumik vujdem domau. Dja sam tū tak rada dje. V Meriko za nikše pejnaze bi nej úšla ta. Po večeraj doma večkrat vódem na brejg kaulek gledat. Kak je tisto lejpo, gda zvezde pa fligare leko gledam. Tisto je takšno blajženo dje, ka tau nej prajti.«

Zdaj mi že gvúšno usakši da valati, ka so starci tisti lidje, steri so najbolje (h)valežni za tisto, če njim stoj der kaj do broga učini. Zvójn dneva starcov se v prauisti dnevaj, v vsakdanašnjem življenji tū ne smejmo pozabiti od nji.

K. Fodor

Kak sam vido svejt spod stola?

Prvo, ka se spominjam od svoji mladi lejt, je tou, ka sam se najraj špilo pod našim velikim stolom v künji. Tam sam se tak počuto, kak če bi tou biu moj mali ram, moj mali svejt, spod šteroga sam začo spoznavati velki svejt.

NA ZDRAVJE!

- Na, moški, te pa zdaj spijmo na naše zdravje!

- Zdjajpa spigemo vsikiš ške edno posanco pa naj bou na zdravje!

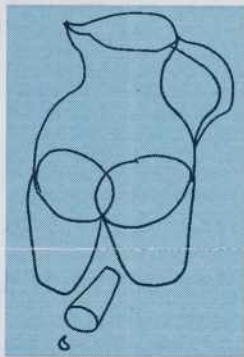
- Te pa na zdravje nas in naj bou na zdravje vsikšoga, ka je naš padaš!

Vse takšo pa ške kaj kcuji sam poslušo na novoga leta den. Bilou je oprvin, gda sam leko čako novou leto ta do pounouč pa ške ta prejk pounouči. Trno dobro smo goli, se zgučavali in se šalili. Bila nas je puna künja: moja mama, moj oča, naša tetica, moja botra z možom in ške mamina sestra. Rejsan trno lipou smo se meli. In te je tavdarila pounouč. Moja mama me je prijala za lica, me krepko küšnola in mi zaželejla zdravja in ške idnouč dosta zdravja v novom leti. Ranč tou mi je želo moj oča tō in vsi, ka so ške bili tam v našoj künji. Po tistom sam se potegno ta doj pod sto in se špilo, gori nad meuv pa so se veselili starejši.

Že se mi je trno drejmalou. Rejsan, skur bi že zaspo, če ne bi k nam prišli ške naši souseidi in od naše držine padaši. Po tistom je ške kuman gratalo veselo. Moj oča je stoupo v zamenico in prineso friško vino. In po tistom so začali piti na zdravje.

Vse takšo pa ške kaj kcuji sam poslušo na novoga le-

ta den. Tam pod stolom sam vlejko na vüje in si brodo. Brodo sam si od toga, kak mo vsi v tom novom leti zdravi. Ranč ne vem, gda sam zaspo tam pod stolom. Pa tou tō ne vem, gda me je stoj odneso v mojo postelo. Zbidilo me je sveklo zimsko sunce, stero se je svejtilo v bejlom snejgi. Stano sam. V künji je moja mama že küjala kafej, na stoli pa se je že kadilo vō iz krepke kisile župe.

- Mama, vej pa vejš, ka ge toga ne gem, sam zdigno nous in se potegno nut pod sto.

- Vej pa je tou nej za tebe, liki za tvojga očo in ške koga, se je zasmijala moja mama in pocukrala kafej.

Malo po tistom je prišo ta za sto moj oča. Boukše povedano, se je ta za sto pri-vlejko. Kcuji je stonjo, kak če bi biu na slejdnjom. Že za

pet minut je biu za stolom naš boter in najboukši padaš od mojga očo. Začali so gesti krepko kiselo župo in bili čista tūma. Pravzaprav so nika nej gučali, liki so samo naraj stonjali.

- Tak sam betežen, ka bi vejn nej ousto živ, če bi nej tou župo pojo, je te za edno pou vōre li neka povedo moj oča.

- Gvūšno, tou je najboukše vras tvo, si je očov pajdaš naklo ške eden tanjer župe.

Po tistom so odišli malo kouli po vesi, meni pa je moja mama namazala krū z legvarom. Tak naraji sam ga grizo in si brodo, kak tou, ka so moški tak betežni. Kak tou, ka so betežni, če so pa telko na zdravje pili. Tou sam pito mojo mamo.

- Kak naj ti povejm, ka boš razmo? si je popravila vlase. Edna ali dvejpasanci so rejsan za zdravje. Če pa si želejš preveč zdravja, se zdravje vōobrne v beteg. Ne vejm, če si razmo, dapa, tou je tak.

Gvūšno, ka sam nej razmo. Te ške nej. Zdjaj pa že ge tō vejm; ka ne smejm preveč piti na zdravje. Vej pa pravijo, ka krava tō mero ma in od vode nigdar ne zbeteža, zato, ka nigdar ne piže na zdravje, liki piže zato, ka je žedna.

Miki

Izlet v Budimpešto

Naš razred se je odločil, da še letos gremo na izlet. Lani smo bili samo v bližini, zdaj smo se pa odločili, da gremo v glavno mesto Madžarske, v Budimpešto. Pred izletom smo se pogovarjali o tem, kako bomo potovali, kje bomo prenočili in kaj vse si bomo ogledali v mestu. Malo smo se tudi prepirali, ampak to ni bilo resno. Nazadnje smo bili vsi zadovoljni.

Zjutraj ob pol petih smo se z vlakom odpeljali iz Monoštra. Sombotela smo se tresli na našem starem vlaku, skoraj eno uro in pol. Naj bo! Bili smo veseli, nismo imeli težkih šolskih torb in v naših glavah je bil samo naš cilj: Budimpešta. Ko smo prestopili na drugi vlak, je bilo že vse v redu. Z nami je šel na izlet tudi profesor glasbe, pa vseeno nič nismo peli. Pogovarjali smo se pa veliko, verjetno malo glasneje, kot bi smeli. To je že tako!

Ko smo prispeli v Budimpešto, smo najprej poiskali naše prenočišče. Peljali smo se iz mesta z avtobusom in z metrojem. Spali smo v internatu neke osnovne šole. Malo smo počivali, potem smo se napotili k Parlamentu. Pogledali smo krono in hišo, kjer delajo naši poslanci.

Popoldne smo vsi imeli prosti čas. Mi smo šli najprej na sprehod, šli smo tudi po ulici Váci. Po mojem bi tam lahko postavili tablo z napisom: »Samo za dolarje«. Videli smo tudi Vigadó, potem smo pa šli na Margitin otok. Ob pol šestih smo se srečali pred McDonaldsom, vsi smo bili točni in lahko smo šli skupaj v grad. Od zunaj smo si ogledali Matjaževo cerkev z ribičeve trdnjave. Gledali smo dol na mesto, ki je bilo lepo razsvetljeno. Bili smo že utrujeni in smo se odločili, da moramo nekje počivati, le da ne v našem prenočišču. Dogovorili smo se, da gremo v nakupovalni center Duna Plaza. Tam so eni šli v kino, drugi so šli na koncert, tretji pa nekaj kupovat.

Naslednji dan se je začel zelo težko, ker smo v prenočišču prispeli skoraj popolnoči. Malo smo plesali, poslušali smo glasbo in veliko smo se pogovarjali. Spali smo komaj štiri ure. Zjutraj je naša prva pot vodila na pokopališče Kerepesi. Ne ustrašite se, nič hudega se z nami ni zgodilo, šli smo samo zato, da bi pogledali, kje je pokopan Mihály Vörösmarty. Na njegov grob smo dali tudi rože. Potem smo šli v Muzej likovne umetnosti. Bili smo že res utrujeni, ampak ko smo stopili v muzej, nas je zelo razveselilo, ko smo zagledali velike in udobne sedeže. Vsekakor nam je bilo všeč v muzeju. Obiskali smo tudi grad Vajdahunyad in Trg herojev. Šli smo še v WestEnd City Center, kjer smo se srečali s slavnimi ljudmi. Ob pol osmih zvečer je vlak odpeljal iz Budimpešte. Razred 10. b je bil na tem vlaku. Nismo bili tako glasni kot prejšnji dan. Bili smo žalostni, ker se je končal naš izlet, in veseli, da smo preživeli skupaj tako lepa dneva.

Žuži Šulčić

Gimnazija Monošter

Dobili smo nov koledar

Za novo leto smo dobili nov koledar. Mama ga je obesila na steno. Ata ima majhen koledarček. Nosi ga v žepu. V šoli ima učiteljica koledar na mizi. Koledar nam kaže mesece, tedne in dneve v letu. V njem so napisani vsi prazniki in spominski dnevi. Poznamo različne kole-

darje: namizni, stenski, žepni.

Rihard Bajzek
OŠ Gornji Senik

Bili smo na izletu

V soboto zgodaj smo se odpeljali iz Monoštra z vlakom. Naš cilj je bil ogledati si Budimpešto, glavno mesto Madžarske. Prispeli smo ob devetih.

Prva postaja izleta je bil Parlament. To poslopje je čudovito. Videli smo tudi krono. Pot nas je peljala v Luna prak, kjer je bilo veliko igrač. Vse je bilo zelo zanimivo. Vse sem poskusila. Žal, čas je hitro mineval in mi smo morali zapustiti park.

Utruženi, a veseli smo se vrnili domov.

Tamara Škaper

Moje delo

Mamica me zbudi vsako jutro. Vstanem, se umijem in pospravim svojo posteljo. Po zajtrku se poslovlom od domačih in grem v šolo.

Dopoldne se učim v šoli. Potem grem na kosilo. Po kosilu grem domov. Na teden se večkrat vrnem v šolo. Hodim na računalniški krožek in sem član lutkovne

skupine. Že sem se mnogo novega naučil in je zelo dobro biti med sošolci. Doma najprej napišem nalogo, nato se igram ali pomagam staršem. Rad se igram s sestrico. Zvečer gledam televizijo ali kaj lepega berem. Potem grem spat.

Tamaš Bajzek

OŠ Gornji Senik

Na kratko

16. decembra je Slovensko društvo v Sombotelu priredilo božični program.

Števanovske pesmarce pri sombotelskij Slovencaj z Marijo Rituper

Bellehemeške (Viktor Csárdi, Eszter Aranyi, Brigita Škaper)

Somboteljski mlajši so recitali slovenske pesmi o zimi (Bea Selyem, Eszter Aranyi, Kinga Selyem, János Csárdi, Tímea Aranyi, Brigita Škaper)

22. decembra je Generalni konzulat R Slovenije v Monoštru priredil sprejem ob dnevu samostojnosti R Slovenije.

Od 1. do 21. februara do na Madžarskom vküppisali lüstvo. Vsikšo držino gorpho-

Kelko je nas?

Istna, ka na pitanje o maternoj rejči nej mujs odgovor dati, liki za nas je tau pomembno (fontos). **Dobro je, če vejmo, vejo, ka kelko nas geste! Tak do nas pomagali tadale.**

Nedo pitali imé, nej što so Slovenci, liki kelko Slovincov geste na Madžarskom.

23.4. Doma v družini, v vesi s sausadi, padaši kak gučite? Štero rejč núcate?

bolgarsko 193, ciganjsko 056, beaš 125, romani 057, grško 111, hrvaško 196, polsko 207, nemško 179, armensko 098, romanarsko 123, rusinsko 211, srbsko 195, slovensko 199, ukrajinsko 210, madžarsko

Nemzetiségre, nyelvi kötődésre vonatkozó kérdések		193	056	125	057	111	196	207	179	098	123	211	195	201	199	210	327	999
Kérdésenként legfeljebb három választ jelölhető meg		Bolgar	Cigány (roma)	Beas	Római	Görög	Hóvát	Lengyel	Nemet	Örmény	Római	Ruszin	Szerb	Szlovák	Szlovén	Ukrán	Magyar	Nem kíván válaszolni
23.1	Mely nemzetiséghez tartozónak érzi magát? egyéb, megpedig:	☐	☒	☐	☐	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23.2	Mely nemzetiség kulturális értékeihez, hagyományaihoz kötődik? egyéb, megpedig:	☒	☒	☐	☐	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23.3	Melyik nyelv az anyanyelve? egyéb, megpedig:	☐	☒	☐	☐	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23.4	Családi, baráti közösségben milyen nyelvet használ általában? egyéb, megpedig:	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒

iške nekak, šteri de emo s seuv papirs 40-imi pitanji. O izaj bau 15 pitanj, o lidaj 25. Nej mujs vsikšoma doma biti, eden leko odgovardja mesto drugoga, vsikšoga, šteri v tistoj izi živi. Odgovarjati je obvezno (kötelező) na vsakšo pitanje - zvün 3. Tau so pitanje o maternoj rejči, o vöri in falingi.

Pri pitanjaj o lidaj je 23. pitanje o maternoj rejči:

Pitanje o narodnosti, jeziki, šteroga najraj imate?

23.1. Kakšo lüstvo je tisto, k šteroma vi slišite?

23.2. Šteroga lüstva šege poznate, pesmi spejvate?

23.3. Štera je vaša materna rejč, šteri jezik je vaš materin jezik?

327, ali drugo: , neškem odgovoriti 999

Odgovarjajte na tau pitanje, aj vas nede sram, ka ste Slovenci! "Mi smo Slovenci, slovenski gučimo!" - pravimo v svojoj maternoj rejči. Madžarski, vogrski je tau: szlovén!

Vinska župa

1 l belega vina, 5 dl vode, 10 dkg cukra, 4 žučaka od jajc, 2 žlici mele, cimet, citronsko lopinje

Vino z vodaav, s cimetom in citronskim lopinjem damo zavreti. Žučake s cukrom na penasto zgraužamo, na slejdnje melo cüdamo in gorpistimo s küjanim vinom. Pomalek cüvlegemo küjanomi vini v laboški. Vmejs na flajnsi graužamo, tačas ka malo gorzavré. Ponidimo v šalicaj. Vrauce ali mrzlo se pigé.

Hilda Čabai

PORABJE
naš in vaš
časopis

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1,
p.p. 77,
tel.: 94/380-767
e-mail:

porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062.

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.